

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32: (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

Efectuază
avantajos
orice ala-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BCU Cluj / Central University of Cluj

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Chrissoveloni

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămiță, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați . . . . . 500 Lei pe 1 an
Magistrați . . . . . 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu . . . . . 30 Lei
Un număr dublu . . . . . 55 Lei
Un număr vechi . . . . . 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei, No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 650.

Dacă ținerea sub bază a minorului în caz de condamnarea lui trebuie scăzută din pedeapsa

Ceia ce determină discuția de față este faptul că Tribunalele din Ardeal judecând de multe ori pe minori alături cu majorii, la pronunțarea sentinței compută majorilor închisoarea preventivă, dacă aceștia au fost arestați preventiv, refuzând minorilor a le lua în considerare punerea sub pază cu toate că, atât una cât și alta s'au executat în aceleași condițiuni de morală și igienă socială.

De sigur că mulți vor fi aceia care citind rândurile de față îmi vor invoca cine știe ce jurisprudență constantă, vor spune că nu poate fi altfel decât așa cum au apucat să cunoască textele de lege printr'o intuiție rutinară, uitând că promotorii dreptului, al acelui drept aproape invariabil de peste 2000 ani, au înscris prin glasul marelui juriscult Ulpian că: *jus est ars aequi et boni*.

Convins că judecătorul nu poate fi sclavul legii, având suverana lui apreciere, că cele mai frumoase principii de drept au fost câștigate prin interpretările date atât de jurisprudență cât și de doctrină codificărilor insuficiente, principii care încetul cu încetul au trecut în legea scrisă, ar fi o neertată greșeală a primi de-a gata orice teorie, fără a vedea întrucât e sau nu adaptabilă timpului și împrejurărilor când urmează a se face apel la ea. Nimeni nu poate spune că ceia ce era bun pentru o epocă oarecare, poate fi bun și pentru o altă epocă, fiindcă între ele se interpun coeficienți, care schimbă cu totul caracterul dispozițiilor luate.

Având datoria supremă a păzi cu sfințenie opera de chirurgie socială, ea nu poate da rezultate fericite cu toată măiestria medicului decât atunci când se vor lua și măsurile de antisepsie cerute de igienă, motive care m'au determinat a arăta că în privința minorilor dacă li s'a aplicat un sistem de îndreptarea și corijarea lor, a lipsit antisepsia, care ar fi împedat recrudescența înfracțiunii.

Infracții minorii sunt în general judecați de instanța specială a lor, constituită în acest scop, totuși când ei comit faptele în unire cu majorii pot fi deferiți Tribunalului spre judecare.

Iată un minor și un major, cari au comis o în-

fracțiune de natură a determina pentru minor ținerea sub pază iar pentru major închisoarea preventivă. — După terminarea instrucției dosarul este trimis Tribunalului și pe baza autorizației căpătată de la judecătorul infractorilor minori, ambii sunt judecați după normele procedurii penale pentru majori, înțelegându-se de aici în mod implicit că, dacă unui major după procedura penală comună i se acordă o favoare sau beneficiază de un drept, dispozițiunea de favoare trebuie să i-se acorde și minorului ea neputându-se trunchia. Este inadmisibilă ipoteza că minorul fiind judecat de Tribunal, ar putea să i se aplice o altă procedură decât cea consacrată pentru majori, întrucât, odată autorizația dată pentru judecarea lui de o alta instanță decât aceia specială, care avea în totul dispozițiuni speciale, ipso jure, procedurii speciale i s'a subrogat procedura generală de drept comun, care regulează desbaterea în fața Tribunalului după normele înscrise în corpul ei, fără nici o deosebire, adică deținerea prealabilă a minorului trebuie socotită în pedeapsa privativă de libertate, când el a fost condamnat după cum se face computarea arestului preventiv la majori.

Este drept că § 21 legea VII: 1913 zice că arestul preventiv sau de instrucție nu are loc pentru minori, text înscris sub capitolul: *Procedura penală în fața instanței minorilor*, o instanță de judecată specială, adică acest text de lege își are aplicația, numai când minorii sunt judecați de legea lor, de instanța rezervată lor, în afară de cazul când sunt deferiți Tribunalului.

Numai instanța infractorilor minori în atributul careia este data judecarea și pedepsirea lor nu are drept și aceasta în procedura prealabilă să ordone arestul lui și astfel fiind în caz de condamnare nu-i poate scădea un arest neexistent.

Când însă minorul a fost pus sub pază și judecat de Tribunal, aceasta nu exclude computarea ei în cazul unei sentințe de condamnare, care trebuie să aibă loc la fel pentru minor ca și pentru major.

Pentru o temeinică înțelegere a principiilor de care legiuitorul maghiar s'a condus în aceasta chestiune, trebuie să urmărim diferitele faze ale legislației în evoluția lor istorico-juridică și să interpretăm textele din punct de vedere doctrinar atât gramatical, logic cât și sistematic.

Codul penal maghiar despre crime și delictes zis legea V:1878 a fost aplicat în mod uniform până în 1908, când prin legea XXXVI zisă și Np. sau complectat și modificat unele dispozițiuni din vechiul cod înlocuindu-se principiului dominant de până atunci al generalizării, pe acel al individualizării.

S'a văzut că nu toți infractorii puteau fi la fel tratați și că între ei trebuiesc făcute anumite deosebiri. Pentru minori s'a adoptat un sistem distinct de responsabilitate și penalitate, ideea călăuzitoare a Np. în privința minorilor, fiind salvarea acestora. În privința procedurii de urmat în constatarea și urmărirea infracțiunilor ca și judecata lor se elaborează ordonanțele 27.100/1909 ; 27.200/1909, 27.300/1909 și 27.400/1909, aceasta din urmă referindu-se la comisia de supraveghere a minorilor, opera nouă înfăptuită în complexul ei neavând alt scop, decât educația minorilor, punerea la adăpost a celor expuși pierzării, prin evitarea ori căru contact cu mediurile contaminate de germele infracțiunii.

Prin ordonanța Nr. 27.100—1909 în § 22 se prevedea că instanța *poate ordona arestul preventiv sau de instrucție*, dacă era necesar, însă acest arest se executa în anumite închisori, într'un azil de stat pentru educație corectivă, o școală cu un regim pedagogic și de supraveghere mai strict decât cel obișnuit.

În aceste școli de refacere morală, minorul nu era expus rigorilor închisoarei preventive de azi, așa cum erau expuși majorii, un regulament special ordonanța Nr. 27.200—1909, arătând modul cum trebuiesc administrate și conduse aceste institute de corecție.

În aceste condițiuni plasat minorul, beneficiind de o favoare acordată lui în vederea salvării principiului înalt de morală, scopului urmărit de îndreptarea și redarea lui societății de unde fușese eliminat un timp pentru greșeala comisă, acest arest nu putea compta ca o pedeapsa propriu zisă, de care trebuia a se ține seamă în cazul când fapta lui ar fi adus după sine o condamnare.

Astfel stau lucrurile până când intervine legea VII : 1913 tot privitoare la minori, care și ea aduce unele modificări legislației de până atunci. În § 21 din această lege se decretează *că arestul preventiv nu mai are loc*, însă minorul poate fi judecat și deferit instanțelor ordinare.

Făcând o comparație între cele două legiuri mai sus arătate, găsim la capitolul referitor la regulele generale de procedură prevăzute de ord. 27.100—1909 în § 15, că în ce privește condițiile prealabile ale deschiderii și susținerii acțiunii publice, cât și în privința procedurii, dacă din disp. partea a doua a Np. nu urmează contrarul se vor aplica în cauzele infractorilor minori, dispozițiunile codului de procedură penală; iar § 27 vorbește de cauzele când alături de infractorul minor figurează și un major, ce norme trebuiesc avute în vedere.

În legea VII : 1913 la capitolul „Regulele ge-

nerale de procedură” în cauzele infractorilor minori, nu se specifică dacă se pot aplica dispozițiunile codului de procedură penală de drept comun, însă de îndată ce a prevăzut că minorii pot fi judecați de Tribunal, nu putea înțelege altfel, decât a-i aplica și procedura comună, aplicare ce după cum se vede nu era exclusă. A susține altfel cred că am ajunge a susține un sofism, fiindcă dacă legea veche prevedea aplicarea procedurii penale comune în anumite cazuri, cu toate că minorii nu erau deferiți Tribunalului, legea nouă trebuia să înțeleagă acelaș lucru atunci când minori sunt deferiți Tribunalului, cu atât mai mult că ambele legiuri au avut aceiași idee călăuzitoare, ceia ce matematic se poate defini, când două cantități sunt egale cu a treia, ele sunt egale între ele.

Când prin urmare legea a renunțat la un principiu conferit ei, se înțelege per fortioem, că a renunțat să mai aplice dispozițiunile de favoare speciale, care nu pot rămânea în picioare fără un text precis de lege și astfel procedurii infractorilor minori, când ei sunt deferiți Tribunalului i se subroagă procedura penală de drept comun cu toate rigoarele ei dar și cu dispozițiunile ei blânde dacă există ele neputându-se trunchia.

Revenind la cazul care a determinat discuția de față, examinând un dosar în care găsim un minor în deținerea prealabilă, alături cu majorul într'o infracțiune care a atras arestarea lui, s'ar părea că timpul punerii sub pază nu poate fi scăzut din condamnarea ce i s'a dat, adică să se facă computarea, fiindcă nu se pot scade unele din altele de cât lucruri de acelaș fel, lucruri omogene și deci condamnarea nu ar putea fi știrbită prin socotirea timpului de punere sub pază.

În adevăr lucrurile s'ar prezenta sub acest aspect seducător, dacă analiza mai profundă a chestiunii nu ne-ar deschide orizonturi mai largi.

Punerea sub pază sau deținerea prealabilă a minorilor, se execută azi în mod mai mult sau mai puțin uniform în penitenciare alături cu majori supuși acelorași privațiuni și rigori fără nici o diferență. Aceasta deținere prealabilă nu diferă cu nimic altceva — decât ca nomenclatură — de închisoarea preventivă a majorilor, nefiind executată în institute speciale așa cum a înțeles legiuitorul maghiar măsurile de protecție și corecție ale infractorilor minori.

După cum am arătat mai sus că nu se pot scadea lucruri unele din altele decât de acelaș fel, tot astfel nu se poate înțelege azi punere sub pază în condițiunile în care ea se execută, decât ca închisoare preventivă, noțiunile diferind între ele ca mod de expresie, dar fiind în totul sinonime, căci definind aceiași entitate juridică se suprapun.

Ceiace trebuie privit, nu sunt forțele, care activează diferit una de alta într'un câmp magnetic, ci rezultatul finalității tuturor acestor forțe care converg către axul magnetic, regulă ce nu trebuie înlăturată nici în problemul nostru.

În adevăr nimic nu ar fi mai ușor decât a înlocui termeni consacrați pentru anumite dispozițiuni cu alți, spre a se putea susține că efectele nu sunt aceleași, când suferința ce ele ar imprima totuși ar fi de același grad și intensitate cu modul obișnuit de a vedea lucrurile. Noțiunea de arestare deșteaptă ideea de respresiune, înlăturarea unui individ dintr'un mediu pentru a fi introdus în altul, pe când cea de supraveghere o atenție încordată, luarea unor măsuri care într'un moment dat să nu permită cuiva a uza de surprindere. Când elementelor acestora li se adaugă cu orice denumire o privațiune de libertate, acțiunea de supraveghere trece din domeniul pur formal în cel material și atunci ca rezultat al finalității nu putem constata decât ca și una și alta reprezintă același lucru, sunt sinonime.

În asemenea condițiuni când minorul a suferit o privațiune de libertate este și echitabil a ține seamă de ea, căci altfel legea ar fi lipsită de sens direct opusă scopurilor ce urmărește în a fi exemplară, aflictivă, corecțională ca și reformatoare. Cum s'ar putea justifica faptul că majorul judecat cu minorul la un loc, pentru aceiași infracțiune în caz de condamnare, dacă a stat în arest preventiv să i se ție seamă de el, iar minorului cari a stat alături de el în închisoare, pe care l'a văzut zilnic dimineața la sculare, ca și seara la culcare, să i se refuze această computare normală și naturală, adică majorului să i se facă o situație mai bună decât minorului, pe major legea însuși încurajându-l în viitor la comiterea infracțiunilor, iar pe minor demoralizându-l și injectând în mintea lui nedreptatea, printr'o inadvertență juridică; când ideea fundamentală și călăuzitoare a legiuitorului, a fost salvarea morală a acestor naufragiați, soluție pe care cred că nu a putut s'o vadă altfel și nici n'ar fi crezut-o altfel posibilă.

Un motiv în plus în favoarea tezei mai sus expusă rezultă de acolo, că minori având un cod penal mai blând decât al majorilor, nu puteau fi judecați mai aspru decât puteau fi pedepsiți și deci disp. § 9 legea VII : 1913 după care ei pot fi deferiți Tribunalului este singura în detrimentul minorilor.

Cum în penal există principiul aplicării legiuirii celei mai blânde, trebuie să vedem și de aici că între legiuirea ce refuză socotirea în abstract a timpului de punere sub pază sau alta noțiune similară la pedeapsa privativă de libertate a minorului și cea care-l primește, alegerea cred că trebuie făcută pentru cea din urmă.

Iar dacă totuși s'ar spune non possumus ca încheerea răspund: Redați minorilor zilele lor prevăzute de ordonanțele ce le-au creiat, unde contactul cu majori era exclus, spre a zice cu adevărat că nu știrbim nimic, împacând și legea și conștiința noastră, că ne-am făcut datoria și nu mai datoria.

VIOREANU P. ION
judecător Trib. Cluj

„Denunțarea calomnioasă“ și „Acuzațiunea mincinoasă“ — legi interprovinciale —

DI. Vintilă Dongoroz, valorosul și neobositul nostru jurist, în adnotarea ce o face unei deciziuni a Curții de Apel din Iași secția II-a, relativ la aceea dacă delictul calomniei este exceptat sau nu dela beneficiul amnistiei, publicată, atât în „Curierul Judiciar” Nr. 32 din 29 Septembrie 1929 pag. 509, cât și în „Pandectele Române” anul VIII 1929 caet 9 partea II pag. 257, între altele spune:

„Codul ardelean folosește atât denumirea de acuzațiune calomnioasă (sic) în art 227—230 (atunci când denunțarea mincinoasă poartă asupra unui fapt penal) cât și denumirea de denunțare calomnioasă în art 20—21 din legea pentru apărarea onoarei (atunci când denunțarea mincinoasă poartă asupra unei abateri disciplinare). Din contră codul din Vechiul Regat în art. 298 cuprinde sub denumirea de denunțare calomnioasă ambele ipoteze și aceea prin care se denunță o infracțiune penală (faptă supusă pedepsei) și aceea prin care se denunță o abatere disciplinară (a fi călcat datoriile sale de funcționar.) Așadar dacă legea amnistiei ar fi folosit numai denumirea de denunțare calomnioasă pentru a indica excepțiunea, atunci am fi ajuns la rezultatul că, pe când în Vechiul Regat ar fi fost exceptate dela amnistie orice denunțări calomnioase, indiferent dacă purtau asupra unui fapt penal sau asupra unei abateri disciplinare; în Ardeal din contră, nu ar fi fost exceptate dela amnistie decât denunțările cari purtau asupra unei abateri disciplinare, fiindcă numai pe acestea codul ardelean (legea pentru apărarea onoarei, art. 20—21) le numește denunțări calomnioase și ar fi intrat în schimb în amnistie denunțările, cari purtau asupra unui fapt penal, întrucât pe acestea codul ardelean (art. 227—30) le numește acuzațiuni calomnioase.

Ori tocmai pentru a evita acest rezultat, legea a folosit ambele denumiri tehnice de acuzațiuni și de denunțare calomnioasă, cari în sistemul codului ardelean indică 2 categorii diferite de denunțări categorii, cari în codul nostru sunt însă cuprinse la un loc în art. 298 c. p.”

Cu toată stima ce avem pentru persoana domnului V. Dongoroz, să ne fie permis ca de astădată să nu împărtășim felul său de a vedea și să afirmăm că Dsa se află într'o eroare de drept. Și iată de ce :

Art. 20 din legea pentru apărarea onoarei (A. O.) din Ardeal, prevede că: „săvârșește delict și se va pedepsi cu închisoare corecțională până la un an și cu amenda până la 5000 lei persoana, care fără convenite temeiuri de fapt, acuză pe cineva în fața unei autorități de săvârșire unei infracțiuni sau a unui delict disciplinar, dacă i se poate imputa imprudență și dacă acuzațiunea nu se dovedește a fi adevărată”.

Art. 227 din codul penal ardelean (legea V din 1878) sub cap. XIII. Acuzațiunea mincinoasă

spunea că: săvârșește acuzațiunea mincinoasă, persoana, care cu știință, acuză pe altul în fața unei autorități, de săvârșire unei infracțiuni sau cu știință inventează sau produce piese de convingere sau probe mincinoase. Dacă acuzațiunea mincinoasă se referă la crime sau delict, este crimă și se pedepsește cu temniță grea până la 5 ani, iar dacă se referă la contravențiuni sau la fapte cari constituiesc delict disciplinare este delict și se pedepsește cu închisoarea corecțională până la un an și cu amenda până la 10.000 lei.

Așadar, ceace deosebește o denunțare calomnioasă de o acuzațiune mincinoasă în dreptul penal ardelean, nu e aceea că, una (denunțarea calomnioasă) poartă asupra unei abateri disciplinare iar cealaltă (acuzațiunea mincinoasă) poartă asupra unei infracțiuni, după cum susține Dl. V. Dongoroz, fiindcă amândouă aceste infracțiuni se referă și la săvârșirea unei infracțiuni și la săvârșirea unui delict disciplinar.

Adevăratul și singurul semn care deosebește denunțarea calomnioasă de acuzațiunea mincinoasă, în legile penale ardelene e, că pe când ceadintău se comite din imprudență cu bună credință, din culpă, din greșeală, ceadeadua se săvârșește cu știință, cu rea credință, animus delinquendi, în ceace privește faptul comunicat autorității, distincție ce reese de altfel destul de clar din textele articolelor enunțate de noi mai sus. (A se vedea în ecest sens și jurisprudența constantă a Curiei maghiare Dec. Nr. 788 din 3 Februarie 1909 tom. LIX pag. 45, Dec. Nr. 7330 din 24 Noemvrie 1910 tom. LXII pag. 2, Dec. Nr. 4948 din 1 Iulie 1912 tom. LXV pag. 26, în colecțiunea Buntetö jog tãra unde anterior anului 1914, „denunțarea calomnioasă” era prevăzută și penată de art. 260 c. p., înlocuit după această dată prin art. 20 din legea XLI.1914.)

În ambele aceste infracțiuni, ce analizăm există atât factorul volitiv cât și cel intelectual, fiindcă amândouă sunt rezultatul unui act voit și al unui proces mintal, și pentru a învedera aceasta, vom invoca în sprijinul afirmațiilor noastre chiar autoritatea în materie penală a dlui Vintilă Dongoroz, care expunând doctrina modernă a dreptului penal în tratatul de drept și procedură penală al lui Tanoviceanu, în volumul I iată ce spune, la pag. 589 și 630:

Așa dar rămâne ca un principiu indiscutabil că nu poate exista imputabilitate penală, fără cei doi factori, volitiv și intelectual. Nu poate exista fără factorul volitiv, fiindcă legea penală nu incriminează decât acte efectuate cu voință. Dar după cum nu poate exista imputabilitatea fără factorul volitiv, nu poate exista imputabilitate nici fără factorul intelectual. Greșesc deci acei penalisti și trebuie să recunoaștem că nu sunt puțini — cari cred că factorul intelectual s'ar identifica cu intențiunea și că deci e o condițiune accesorie a imputabilității, cerută numai în infracțiunile intenționate. Nu factorul intelectual este o condițiune esențială a imputabilității în toate infracțiunile, unde lipsește el lipsește și imputabilitatea.

Acest factor însă se prezintă sub diferite modalități — intențiune și culpă —, încât sub una din aceste modalități el trebuie să existe în orice acțiune pentru a putea creia imputabilitatea.

Așa delictul sub raportul factorului intelectual pot fi doloase sau culpoase. (A se vedea și „Curierul Judiciar” Nr. 37—1923 Dec. C. Casatie, notă V. Dongoroz.)

Prin urmare, chiar după modul cum explică și concepe însuși dl. V. Dongoroz elementul imaterial al infracțiunii în factorul său intelectual, care se raportează la efect, adică la rezultatul ilicit produs vedem că singura deosebire ce există în Ardeal între acuzațiunea mincinoasă și denunțarea calomnioasă, e, că pe când ceadintău e o infracțiune doloasă, ceadeadua e o infracțiune culposă.

Cât privește rațiunea întrebunțării în recenta lege amnistiei, a ambelor denumiri tehnice de denunțări și acuzațiuni, calomnioase, noi o aflăm în explicațiunea foarte naturală, că legiuitorul a înțeles să excepteze dela beneficiul amnistiei în Ardeal atât denunțarea calomnioasă cât și acuzațiunea mincinoasă iar în Vechiul Regat fapte prevăzută și penală de art. 298 c. p. cari, sub raportul elementelor constitutive, este o veritabilă acuzațiune mincinoasă, în felul celei din Ardeal, textul legii cerând și la ea ca fapta comunicată autorității, să se comită cu știință din partea agentului adică „cunoscând că acuzațiunea sa este mincinoasă”.

Iată pentru ce, nu ne-am putut uni cu opinia d-lui V. Dongoroz relativ la distincțiunea ce face D-sa între cele două infracțiuni din Ardeal: denunțarea calomnioasă și acuzațiune mincinoasă, Amicus Plato sed magis amica veritas!

1 Aprilie 1930.

Marius Sabin Anastasescu

Procuror Președinte de Tribunal Lugoj

Răsioid dosarele

(urmare)

Publicăm următoarea

S E N T I N Ţ A

Admite apelul pârâtului E. B., reformează sentința Judecătorei Urbane Cluj cu No. 28928/1928 din 31 Ian. 1929 și suspendă executabilitatea acestei sentințe până la data de 23 Aprilie 1930, obligând pe reclamantă să plătească pârâtului suma de 1200 (una mie două sute) lei, cheltueli de apel, în termen de 15 zile sub sancțiunea execuției silite.

M O T I V E :

În conformitate cu disp. art. 3 din legea chiriilor, în vigoare pe anul 1929, acea hotărâre de evacuare, este suspendată de drept, când această hotărâre este dată pe baza art. 36 din legea anterioară. Având în vedere că în speță, hotărârea e dată pe baza art. 36 din legea anterioară, deci suspendă executabilitatea ei și Trib. a trebuit să admită apelul, pe acest motiv — legal — ce se impune din oficiu.

Trib. a trebuit să oblige pe intimată și la spese, fiind-

că din întâmpinarea, și din cererea ei, de a se fixa termen de judecată, se vede intențiunea vădită, din aceea disp. categorică a legii, că ea este prevederea unor spese inutile, cauzate mai departe în proces.

Cauzate aceste motive s'a hotărât conf. dispozitivului. (Sent. N. Ca. 352/1929. Trib. Cluj S. II).

Notă. — La judecătoria urbană din Cluj, sub No. 28968/928, văd. lui N. I. a intentat o acțiune de evacuare contra pârâtului B. E., bazată pe art. 36 din legea chirilor, cerând evacuarea pe data de 23 Aprilie 1929.

La data de 14 Ianuarie 1929, pârâtul face apel contra acestei sentințe, fără a arăta vreun motiv serios, iar la primul termen apelul nu se poate judeca, neplătindu-se taxele de citație. Pentru ca chestiunea să fie soluționată, repr. reclamantei formulează o cerere pentru fixarea unui nou termen de judecată, care se fixează de către dl. președinte, pentru ziua de 4 Decembrie 1929.

Dispozitivul acestei sentințe ar urma să nu mai fie comentat, fiindcă conține o contrazicere, care este prea mult evidentă.

Anume, pârâtul a făcut apelul său la 14 Ianuarie 1929 deci înainte de intrarea în vigoare a legii chirilor din 16 Aprilie 1929, cu alte cuvinte atunci, când nici nu se știa dacă contractele de chirie vor fi din nou prelungite.

La judecarea apelului însă, la data de 4 Dec. 1929, există deja legea nouă, care aplicându-se în mod automat, urma ca executabilitatea sentinței să fie amânată până la data de 23 Aprilie 1930, fapt, care urma și în cazul, dacă pârâtul nu făcea apel.

Tribunalul decl. cu drept cuvânt a amânat executarea sentinței până la data nouă, stabilită de legiuitor.

Dar, această dispoziție nu s'a luat în baza apelului formulat de pârât; sentința judecătorească în fond nu s'a modificat, fiindcă ordonarea evacuării a rămas în picioare, ci numai în urma unei dispoziții legale s'a amânat executarea ei. De altfel pârâtul nici nu și-a bazat apelul pe acest motiv, fiindcă la introducerea apelului nici nu exista încă prelungirea.

Cum vine deci Tribunalul să declare în dispozitiv, că admite apelul pârâtului.

Însă Tribunalul trece mai departe și în loc să oblige pe pârât să plătească cheltuielile de judecată, fiindcă s'a folosit de calea apelului, fără să fi avut vreun motiv legal, deci apelul l'a înaintat numai pentru a prelungi calea procesului și astfel nemotivat a spori munca justiției, dispune și obligă pe reclamant, să-i plătească cheltuielile de apel, în sumă de 1200 lei, pârâtului.

Cu alte cuvinte, reclamantul câștigă procesul în fond și totuși este obligat să plătească cheltuielile pârâtului, care fără nici un motiv a făcut apelul său.

Iar tribunalul, în expunerea de motive spune, că din întâmpinarea depusă de recl., în care cere respingerea apelului, se constată, că reclamantul a cauzat spese inutile, fiindcă și printr'o cerere separată a îndrăznit să ceară fixarea unui termen de judecată, ca în interesul clientului său, să vadă odată terminat acest proces, apelat fără motiv de către pârât.

Prin urmare, nu apelantul este cauza, pentru care trebuie să se facă judecata apelului ce intimatul, care a cerut fixarea termenului de dezbateri — constată tribunalul.

Percheziții domiciliare art. 34—38, 85 și 86 pr. pen. rom.

Când și în ce condițiuni pot fi ordonate.

Asupra opoziției introdusă de Banca „Albina” Institutul de Credit și Economii, filiala Cluj, contra ordonanței judecătorești de instrucție al cab. III Trib. Cluj, prin care se autorizează, fără competență, percheziția cerută de Administratorul Financiar Cluj, cu violarea drepturilor legale ale institutelor bancare.

Având în vedere actele și lucrările din dosarul cauzei;

Având în vedere că din adresa No. 8215 din 19 Martie 1930, trimisă de Administrația Financiară Cluj, către primul președinte al Tribunalului Cluj, se constată că s'a cerut autorizația pentru verificarea conturilor de depuneri la Banca Albina filiala Cluj, spre a se stabili dacă unii din contribuabili au făcut declarații sincere la impozitul global, iar această autorizație s'a cerut de fisc în baza art. 60 și 93 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și art. 16 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuții directe.

Această adresă a Administrației Financiare, primul președinte a trimis-o parchetului Tribunalului Cluj, care a cerut judecătorului de instrucție, cab. III Tribunalul Cluj, a se da autorizație cerută, iar judecătorul de instrucție autoriză să se facă o percheziție deși se găsea într'o afacere civilă.

Având în vedere că nici legea contribuțiilor directe și nici legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuțiile directe din 25 Decembrie 1929, (Monitorul Oficial No. 288/1929) nu prevăd vreo dispozițiune de perchezițiune a contribuabililor în interesul impunerilor fiscale sau instituțiilor de bancă la cari contribuabilii au depuneri.

Că dreptul fiscului în această privință este determinat de art. 93 din legea contribuțiilor directe, fără însă ca din acest text să se deducă că ar avea și dreptul la o percheziție în regulă în sens penal și prin organele penale, prevăzute de lege, măsură care nu se poate lua decât motivată de un denunț sau plângere pentru comiterea vreunei infracțiuni;

Că astfel fiind, ordonanța dată de judecătorul de instrucție de a se face percheziția la sediul Băncii „Albina” filiala Cluj, fără competență, nu e întemeiată pe nici un text de lege și deci urmează ca admitând opoziția să se scoată din vigoare dispoziția luată.

Pentru aceste motive și în unire cu concluziunile orale ale d-lui Procurar General

D E C I D E

Admite opoziția Băncii Albina, reformează ordonanța judelei de instrucție și scoate din vigoare autorizația de percheziție.

(Dec. No. 98/1930. Cam. de punere sub acuzare C. A. Cluj).

Notă. — Administrația financiară Cluj printr'o adresă (8215/930) către președintele Trib. Cluj în baza art. 22, 60 și 93 din legea contr. directe și art. 16 din legea evaziunii fiscale, cere autorizație pentru verificarea conturilor de depuneri la „Banca Albina” filiala Cluj, în scop ca fiscul să stabilească dacă unii contribuabili au făcut or nu declarațiuni sincere la fixarea impozitului global.

Dl. președinte al tribunalului îndreaptă această cerere către parchetul Trib. Cluj, care prin rezoluția scurtă din 19 Martie 1930, transmite această cerere d-lui Jude instructor cu rugămintea de a da autorizație permițând și percheziție, iar judele instructor cab. III, printr'o rezoluție pe această adresă „autoriză prezenta percheziție”.

Camera de punere sub acuzare ca instanță de Control, prin deciziunea ce publicăm a scos din vigoare cele ordonate de judele instructor.

Acest procedeu a cărei gravitate nu va scăpa nimăru, trebuie relevat, constituind, după părerea noastră, mai mult decât o eroare grosieră, cum s'ar exprima Inalta Curte de Casație.

Adresa Administrației financiare îndreptată șefului tribunalului, nu cere percheziție domiciliară la o bancă, persoană morală, care ca orice instituție de Credit și Economie, funcționează pe bază de lege și are îndatoriri îngrădite de texte (art. 299 pr. c. Ard.) ce privește mai ales păstrarea unor anumite secrete ale deponenților.

In caz când s'ar fi deschis acțiune publică, contra vreunui deponent și numai atunci se pot cere scripte, bilanțuri, etc., dela bănci, etc., aceasta în afară de faptul că s'a produs mare mișcare a Uniunii Generale a băncilor din țară, când se intenționase a se trece în legea „Eva-ziunei fiscale” dreptul agenților fiscoșilor de-a controla depunerile contribuabililor de pe la bănci. Text, în această privință nu există în nici o lege după cum nici acțiune publică deschisă nu există în speța în care, în mod necugetat s'a ordonat percheziție domiciliară. Repetăm: nu ne aflăm în fața unei aprecieri a instanței de trimitere, dar constatăm o gravă, foarte gravă eroare, ce înfrânge principiul de *neviolare a secretului bancar*, care călcat, ar duce la producere de panică în rândurile deponenților la bănci, cu incalculabile perturbări economice.

Autorizația verificării compturilor la banca Albina, cerută de Administrația financiară prin adresa amintită, nu echivala și nu trebuia să echivaleze pentru parchet și judele instructor, cu o cerere de percheziție domiciliară, negăsindu-se într'o afacere penală, sau o lege specială (tutunuri, vâmi), unde texte precise din aceste legi permit percheziții domiciliare prin poliție.

Dreptul de percheziție al judeului instructor (art. 34, 35, 36, 37, 38, 85 și 86 pr p.) și al procurorului în caz de flagrant delict, este un drept general ce li-se acordă în baza oficiului de a aduna probele necesare pentru constatatarea infracțiunilor.

Dreptul acordat Judeului instructor în baza art. 85 pr. p. de-a efectua percheziții și la terțe persoane este o prerogativă, care se cere magistratului cea mai mare prudență, pentru a nu contraveni disp. art. 13 din Constituție, care declară inviolabilitatea domiciliului, prescriind că nici o vizitare domiciliară nu se poate face decât de autorități competente și numai în cazurile prevăzute de lege și potrivit formelor de ea prescrise.

O altă chestiune de drept, ce transează Camera de punere sub acuzare prin decizia ce publicăm este aceea, dacă aflându-se în fața unui act izolat de instrucție, acesta nu putea face obiectul unei opozițiuni din partea părții civile neregulat constituită ca atare. Recunoaștem că, Camera ca orice jurisdicțiune trebuie să observe în prealabil dacă este investită în mod regulat cu judecarea opoziției. Doctrina este împărțită relativ la aprecierea interesului părții civile ce intră în atribuțiile Camerei de acuzare. În cazul concret Camera n'a apreciat că a lăsa să se efectueze astfel de percheziții ordonate la o bancă asupra depozitelor a căror secret le garantează partea civilă, înseamnă lovirea, fără text de lege, în avuția țării. Actul de instrucție izolat era o ordonanță, care în lipsă de text contrar, intră în dispoz. art. 137 pr. p. r. și putea fi atacat cu opoziție pentru necompetență și jignirea in-

tereselor și Camerei a preferit împiedecarea unei ilegalități. Se poate că în astfel de cazuri, cea mai bună soluție să fi fost recursul în Casație. Până ce un text de lege nu dispune altfel și interpretarea Camerei apare ca legală. *Sechestrul penal. art. 492 pr. p. maghiară. De cine se ordonă. art. 493 pr. p. magh. și 314 din legea de org. jud. din 13 Aprilie 1925.*

Asupra cererii introdusă de Elisabeta Ivașcu, fostă minoră Juhoș, constituită parte civilă în cauza corecțională stabilită prin ordonanța definitivă No. 51/929, ajudecătorului de instrucție cab. III Trib. Cluj, pentru a se aplica un sechestrul asigurator penal, în baza art. 492 și 493 pr. pen. asupra averii imobile a inculpatei Ana Kohlmann, înscrisă în cartea funduară a com. Brestavăț, jud. Timiș Torontal.

Având în vedere că această cerere s'a adresat și către primul președinte al Tribunalului Cluj și către primul procuror al Tribunalului Cluj; că dosarul aflându-se la parchetul Tribunalului Cluj, s'a dispus trimiterea cererii la această Cameră de Acuzare pentru a se statua asupra sechestrului asigurator penal.

Considerând că potrivit art. 492 pr. pen. dacă este neîndoelnic că cel învinuit temeinic de vre-o crimă sau delict este dator la despăgubire și în acelaș timp este temere fondată că înstrăinarea ori ascunderea averii sale frustează posibilitatea realizării pretențiunilor de despăgubire, se poate ordona sechestrul penal pe averea sa mobilă, până la concurența daunei probabile.

Sechestrul penal conform art. 493 pp. se ordonă de judecătorul de instrucție, după regulile acestei proceduri, până la terminarea instrucției, textul spune, până la prezentarea actului de instrucție (art. 254 pr. pen.), iar dela prezentarea actului de acuzare până la ținerea desbaterei principale, de către Camera de Acuzare; prin urmare în cursul instrucției și cât timp afacerea se află înaintea instanțelor penale de instrucție, aceste instanțe sunt chemate să se pronunțe asupra cererii de a se ordona sechestrul penal.

Că din moment ce instrucția penală este terminată, cum este în speță prin darea ordonanței definitive și dosarul înaintat tribunalului să-l judece, atunci art. 493 al. I. pr. pen. spune, că instanța chemată să judece va ordona aplicarea sechestrului penal.

Că astfel fiind, urmează să se respingă cererea ca rău îndreptată la Camera de Acuzare.

Pentru aceste motive și în neunire cu concluziunile orale ale d-lui Procuror General.

D E C I D E

Respinge cererea lezatei ca rău introdusă. (Dec. No. 92/930. Cam. de punere sub acuzare C. A. Cluj).

NOTĂ. — Este incontestabil că și sub vigoarea procedurii penale române (partea relativă la instrucție) dela 1 Sept. 1925 în Ardeal, se aplică sechestrul penal prevăzut de art. 492 pr. p. Ardeleană și în acest sens s'a pronunțat Inalta Curte de Casație S. II de nenumărate ori. Este de asemenea precizat că astfel de cereri în materie penală le rezolvă judele instructor prin ordonanțe de zi, supuse căilor de atac: opoziție la Camera de punere sub acuzare recurs în Casație.

Este de asemenea lămurit că odată ce judele instructor a dat ordonanță definitivă prin care sesizează tribunalul cu judecata afacerii penale ce a instrumentat trimițându-i dosarul în acest scop, orice fel de cereri în legătură cu această afacere au a se îndrepta instanței de judecare adică tribunalului.

În speța rezolvată în acest sens de Camera de punere sub acuzare, partea vătămată deși înaintase cererea de înființare a sechestrului penal tribunalului, totuși parchetul general îndreaptă o astfel de cerere spre rezolvare Camerei de punere sub acuzare, bazându-se pe analogia din art. 493 pr. p. maghiară și pe faptul că dosarul nu era pus încă în curs de judecată de către tribunal.

O astfel de interpretare este inadmisibilă deoarece art. 493 pr. p. maghiară este scos din vigoare prin art. 212 și următ. din pr. penală română extinsă în Ardeal și art. 314 din legea de org. judecătorească din 13 Aprilie 1925 care spune „Camera de acuzare care funcționează pe lângă trib. din Circ. Curților de Apel Brașov, Cernăuți, Cluj, Oradea Mare și Tg. Mureș, sunt desființate pe ziua de 1 Aprilie 1925”.

Prin urmare atunci când acest articol desființat spune că sechestrul penal asupra averii invinuitului se ordonă de judele instructor până la prezentarea actului de acuzare (recte ord. definitivă din pr. p. română) dela prezentarea acestuia până la ținerea dezbaterii principale de către Camera de acuzare; iar în cursul restului procedurii de către instanța chemată să judece.

Nu se poate în nici un chip interpreta că actuala cameră de punere sub acuzare ce funcționează conf. articolelor pr. p. române, ar avea prin analogie să rezolve cereri de înființare de sechestre penale.

A hotărâ astfel ar însemna să se confunde Camera de acuzare din pr. p. maghiară dela tribunal desființată, cu actuala Cameră de punere sub acuzare ce funcționează ca instanță penală de trimitere de control pe lângă Curtea de Apel, care judecă opozițiile și apelurile contra ord. jud. instructor și care numai rareori și numai din oficiu ea singură poate lua măsuri însușindu-și exercițiul acțiunii publice.

Camera de punere sub acuzare conf. pr. p. române nu poate judeca cereri oricari ar fi în legătură cu afacerea penală, pe care n'o cercetează, decât în apel și opoziție cum și statulază asupra trimiterilor în judecată, confirmând ord. judelei instructor conform raportului rechizitor al parchetului general în materie de crime de competența Curților cu Juri.

Am crezut necesare aceste lămuriri spre a nu se mai repeta pe viitor confuzii juridice ca cele de mai sus.

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Liceul Reformat din Sighet. Profesor. Salariu. Pretențiuni. Judecata. Competența. (I eclesiastice 1904 par. 180. punctul I pr. civ. Acțiune. Dacă e bine îndreptat la judecătoria de ocol. (par. 1 al. e. pr. civ.) a) Acțiune care tinde la valorificarea unor pretențiuni de salarii este de competența instanțelor ordinare chiar dacă e vorba de neînțelegeri între profesori și autoritatea bisericească. b) Legiuitorul prevăzând prin paragr. 1 al e. pr. civ. că sunt de competența judecătoria de ocol procesele isvorâte dintr'un contract de serviciu între „patron și angajat”, a înțeles sub această denumire generică orice comitent sau întreprinzător de luc-

rări și s'a referit deci și la profesorul care, față de autoritatea bisericească ce-l utilizează, e într'un raport de serviciu de drept privat.

Asupra recursului făcut de liceul reformat din Sighet în contra hotărârilor Nr. 778—928, din 6 și 13 Iulie 1928, pronunțate de Tribunalul Sighet, în cauză cu Francisc Kelemen.

Având în vedere hotărârile instanțelor de fond și actele cauzei din care rezultă că intimatul Francisc Kelemen, a chemat în judecată pe recurent cerând să fie obligat a-i plăti 412.796 lei ca salariu pentru timpul dela 1 Ianuarie 1922 1 Mai 1927, iar dela aceasta dată câte 11.242 lei lunar, până la aranjarea drepturilor la pensie, plus cheltueli; că judecătoria a admis în parte acțiunea pentru 270 mii lei și făcându-se apel de către ambele părți. Tribunalul a reformat hotărârea primei instanțe, admitând acțiunea în întregime.

Având în vedere că înaintea instanțelor de fond, pârâtul a ridicat două excepțiuni dilatorii întemeiate pe dispozițiunile paragr. 180 punct. 1 și 3 tribunalul prin sentința Nr. C. (778.028, din 6 Iulie 1928, a confirmat hotărârea judecătoria prin care ambele aceste excepțiuni au fost respinse; că în ce privește prima excepțiune prin care pârâtul a susținut că judecarea acțiunii de față nu aparține instanțelor de drept comun ci potrivit paragrafului 35 din art. 1 paragraful 15, 20, 30 punct 5 din art. V al legilor bisericești din 1904 sancționată în 1907 în baza autonomiei bisericești reformate asigurată în legile 1790, XXV, 1840: XX; 1883: XX; 1893: XxVI, 1898: xIV ar cădea în competența forurilor bisericești mai ales că intimatul a și primit să fie judecat de aceste foruri tribunalul răspunde, că după legile și regulamentele eclesiastice competența autorităților bisericești cum și la controversele ivite între comunitatea bisericească și profesor relativ la plata salariului, deci pretențiunea de salariu a intimatului, rămâne a fi judecată de instanțele de drept comun cu atât mai mult cu cât însuși recurentul recunoaște că intimatul și-a rezervat dreptul să recurgă la calea judecătorească în caz de nu va fi mulțumit cu hotărârile forurilor bisericești.

Având în vedere că recurentul prin motivul I de casare, critică această soluțiune pentru violarea paragrafului 180 punctul 1 proc. civilă, arătând că instanța de fond a interpretat greșit legile bisericești reformate atunci când a decis că judecarea acțiunii, cade în competența instanțelor de drept comun, nu în competența organelor eclesiastice.

Considerând că în baza legilor eclesiastice din 1904, elaborate de sinodul al doilea regnicolar reformat, s'a instituit anumite, instanțe bisericești în competența cărora s'a dat spre judecare afacerile administrative și disciplinare; de unde urmează că celelalte afaceri care n'au acest caracter, aparțin instanțelor de drept comun (paragraful I, rt. V. legea 1904).

Că așa fiind și cum în speța este vorba de o acțiune care tinde la valorificarea unor pretențiuni de salariu, este cert că judecarea ei are a se

face de către instanțele ordinare.

Considerând că este exact că paragraful 33 al art. de lege V 1904, prevede că se judecă de către instanțele bisericești și neînțelegerile ivite între profesori și autoritatea bisericească cu privire la chestiuni de interpretare și aplicare a documentului de onorariu — în general a extrădării salariilor oficiale.

Că însă această dispozițiune, nu derogă de la regula arătată mai sus, ci din contră este a se înțelege în legătură cu dispozițiunea sus citată a paragrafului I din aceeași lege ca numai acele chestiuni de salariu se judeca definitiv de instanțele eclesiastice, care au o cauză administrativă, nu și acele care pun în discuție însăși dreptul de salariu.

Că dar punându-se în speță în discuție însuși dreptul reclamantului la perceperea salariului într-o anume epocă, instanța de fond cu drept cuvânt a respins excepțiunea dilatorie bazată pe paragraful 180 punctul I proc. civ., așa că motivul I de casare e nefondat.

Având în vedere că recurentul prin cea de a doua excepțiune, a pretins că valoarea obiectului în litigiu, depășește competența judecătorei de ocol și tribunalul în această privință motivează că acțiunea întemeindu-se pe un raport juridic derivat dintr-o obligațiune de serviciu este de competența judecătorei de ocol, indiferent de valoare.

Având în vedere că prin motivul II de casare, recurentul susține că paragraful I al proc. civ. se referă la patron și angajat nu însă și la cazul de față unde se discută raportul dintre un profesor de liceu.

Considerând că legiuitorul prevăzând prin paragraful I al. e, proc. div. că sunt de competența judecătorei de ocol procesele isvorâte dintr'un contract de serviciu, dintre „patron și angajat” sub această denumire generică, a înțeles desigur orice comitent sau întreprizător de lucrări, așa dar din acest punct de vedere, intimatul ca profesor angajat, a fost în raport de serviciu de drept privat față de recurent și prin urmare bine s'a decis ca acțiunea în prima instanță să se judece de judecătoreie, fără considerare la valoarea obiectului aplicându-se exact dispozițiunea paragrafului I litera e, pr. civ.

Că deci și motivul II de casare e nefondat astfel că recursul, în ce privește sentința din 6 Iulie 1928, prin care au fost rezolvate excepțiunile dilatorii, urmează a se respinge.

Având în vedere că tribunalul, în urma respingerii excepțiunilor dilatorii judecând în fond a admis acțiunea prin sentința din 13 Iulie 1928.

Că în sprijinul soluțiunii date, tribunalul constata că intimatul a fost ales profesor prin concurs, funcționând neîntrerupt până la Unire, când recurentul a interzis tuturor profesorilor săi, depunerea jurământului de fidelitate; că apoi, intimatul a fost somat să depună jurământul ceiace a și făcut, continuând serviciul la liceul Dragoș-Vodă, secția maghiară, liceu întreținut de Stat.

Că însă în ziua de 27 Noembrie 1921, statul

român, s'a dispensat de serviciile intimatului pe motiv că e surd și atunci acesta s'a decis să plece în America, dar a fost oprit de curatorul recurentului, care l-a ținut mai departe în activitate; că — adaugă tribunalul — recurentul a considerat pe intimat mai departe ca funcționar al său, contractul fiind existent între dânsii și ceva mai mult, liceul i-a plătit anticipat câte 500 lei lunar, până i se va achita salariul.

Că — motivează tribunalul — liceul a încetat să funcționeze din vina conducătorilor săi și tot aceștia au împiedecat pe intimat să depună jurământul de fidelitate; că intimatul deși a funcționat un timp oarecare la liceul Dragoș-Vodă, a făcut acesta cu incuviințarea recurentului față de care raportul de serviciu era înființat neputându-se privi ca modificat pentru faptul că intimatul n'a fost confirmat de Satul român, iar împrejurarea că intimatul devenise inapt din cauză de boală, obligă pe recurent să-l pensioneze sau să-i achite salariul.

Că tribunalul întemeindu-se pe articolul de sub Nr. 17, arată că din cuprinsul lui rezultă că recurentul a ordonat intimatului cu titlu de avans, un ajutor, suma de 5000 lei, ceea ce întărește — zice tribunalul — constatarea că recurentul l-a considerat pe intimat, tot ca funcționar al său și după încetarea serviciului.

Că în fine tribunalul pășind la examinarea apelului intimatului găsește că între părți existând contractul de serviciu, intimatul este îndreptățit a pretinde salariul care este acelaș ca al unui profesor de Stat, conform paragrafului 85 legea VI 1904, așa că recurentul trebuie obligat a plăti sumele cerute prin acțiune.

Având în vedere că recurentul prin motivele de casare susține că hotărârea este nemotivată și instanța de fond a denaturat actele dela dosar atunci când pe temeiul lor constată că intimatul ar fi continuat la liceul Statului acelaș oficiu care îl îndeplinea și la liceul reformat; că tot prin denaturarea actelor stabilește că recurentul ar fi plătit intimatului cu titlu de avans din salariu, 5000 lei lunar, deoarece această sumă, i-a fost dată ca ajutor și numai dela 1 Decembrie 1921, până la sfârșitul lui Iulie 1922.

Că în fine este contra dovezilor dela dosar, stabilirea că intimatul după ce a fost demis de către satul român, ar fi fost reținut mai departe în serviciul recurentului.

Considerând că în speță este necontestat că intimatul a funcționat în calitate de profesor la liceul reformat până la data Unirii și apoi un timp oarecare a funcționat ca profesor la liceul Dragoș-Vodă secția maghiară, până la 27 Noembrie 1921, când din cauza infirmității de care suferea statul român l-a demis.

Considerând că după cum s'a văzut, intimatul prin acțiunea ce a intentat în contra recurentului a cerut să i se plătească salariul restant, în sumă totală de 412.796 lei ce i se cuvenea în calitate de profesor angajat, începând dela 1 Ianuarie 1922 până la 1 Maiu 1927, iar dela această dată câte 11.242 lei lunar, invocând ca temeiul al cererii

sale, contractul de serviciu dintre dânsii.

Că dar, pentru admiterea acțiunii, era indispensabil a se stabili dacă pe acest interval de timp, contractul de serviciu ființa între părți în condițiunile pretinse de intimat.

Considerând că tribunalul, în adevăr, recunoaște importanța acestei chestiuni deoarece în mod repetat afirmă că un asemenea contract continua să existe.

Considerând însă că din singurele elemente pe care tribunalul se sprijină pentru a stabili continuarea existenței acestui contract sunt: împiedicarea intimatului de a depune jurământul de fidelitate; oprirea lui de a emigra în America și în fine, faptul că i s'ar fi ordonat cu titlu de avans din salariu, câte 500 lei lunar.

Considerând însă că din singurele elemente ce constituiau dovezi concrete care să determine instanța de fond a ajunge la concluzia că între părți, contractul de serviciu a ființat și pe perioada de timp pentru care se pretinde salariu, deoarece primele două împrejurări, nu fac dovada unor fapte din care să rezulte continuarea unui raport de serviciu, cu obligațiuni reciproce, iar ultima nici nu este îndeajuns analizată întrucât nu s'a arătat argumente suficiente care să facă neverosimilă apărarea recurentului cum că cei 5000 lei lunar, au fost acordați cu titlu de ajutor, mai ales că din textul actului prin care se acordă suszisa sumă, reese că este vorba de a se plăti aceasta pe un timp limitat (1 Decembrie 1921—31 Iulie 1922) și nu cum arată tribunalul, că această plată avea a se face până la achitarea salariului competent.

Considerând de altă parte, că este constant că intimatul a funcționat în anul 1921, și la liceul Dragoș-Vodă, ca profesor la secția maghiară.

Că acest lucru — în ipoteza în care nu se dovedește că recurentul a înțeles să considere pe intimat chiar și în această situație (de profesor al statului ca angajat al său — implică bine înțeles, încetarea raportului de serviciu cu recurentul;

Ori de această chestiune esențială, instanța de fond nu s'a preocupat.

Considerând că în împrejurările expuse mai sus, tribunalul a violat regulile de procedură și principiile de drept care guvernează materia, pronunțând astfel în fond o sentință nemotivată bazată pe o procedură necompletă.

Că dar motivele de casare sunt fondate așa că recursul în ce privește sentința din 13 Iulie 1928, prin care s'a rezolvat afacerea în fond, urmează a se admite trimitându-se cauza înaintea aceluiaș tribunal, pentru a proceda la o nouă judecată.

În ce privește cheltuelile de judecată în recurs ele au a fi compensate reciproc.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul. (Cas. I. Dec. Nr. 2257 din 21 Octombrie 1929).

Prescripție Penală. — *Calcularea ei după pedeapsa prescrisă de lege.* — (Art. 106 c. p. din Ardeal). După principiul logic și firesc care a călăuzit pe autorii codului penal maghiar, când au redactat

textul art. 106 c. p. rezultă că termenul de prescripție s'a fixat în raport direct cu gravitatea în sine, a infracțiunii, exprimată prin pedeapsa statornicită de lege, iar nici de cum în raport cu pedeapsa aplicată în concreto de instanța judecătorească.

CURTEA: Asupra incidentului ridicat de recurent privitor la amnistierea faptului:

Având în vedere că faptul de sustracțiune în funcțiune constatată de instanțele de fond în sarcina acuzatului și prevăzut de art. 463 cod penal, este sancționat cu o pedeapsă variind dela 5 până la 10 ani temniță grea, astfel că durata termenului cerut pentru prescripțiunea acțiunii publice este aceea statornicită prin art. 106 p. 3 cod penal adică de 10 ani; că acest termen nefiind împlinit la data de 6 Iunie 1929, faptul penal comis de acuzat nu este prescris și deci nici amnștiat.

Având în vedere că se susține de către acuzat că termenul necesar prescripțiunii are a se calcula, nu în raport cu pedeapsa prescrisă de lege ci în raport cu pedeapsa aplicată de instanța judecătorească; că întrucât această pedeapsă este de 6 luni reclusiune deci de o durată mai mică de 5 ani, termenul cerut pentru împlinirea prescripțiunii acțiunii publice este acela prevăzut de art. 106 p. cod penal anume 5 ani, termen care se găsește împlinit deoarece faptul a fost comis în cursul anilor 1920 și 1921.

Considerând că diferitele răstimpuri prevăzute în art. 106 cod penal pentru stingerea prin prescripție a acțiunii publice sunt în proporțiune cu gravitatea obiectivă și reală a faptelor comise, cu gradul de turburare pe care acestea o pot duce ordinii publice, considerată în abstract, iar nici de cum cu gravitatea subiectivă a infracțiunii care urmează a se aprecia abia cu ocaziunea judecătii, în raport cu împrejurările privitoare la persoana autorului, în mod corect, și care se va traduce în pedeapsa pronunțată de instanța judecătorească.

Că legiuitorul maghiar când a fixat prin suscitatul text termenele de prescripțiunea infracțiunilor, nu poate fi prezumat că a înțeles să se refere la această pedeapsă, de oare ce efectul prescripțiunii acțiunii publice este tocmai acela de a paraliza urmărirea penală și în consecință de a înlătura pedeapsa pe care o reclamă violarea legii penale; că, de altminterlea, chestiunea prescripțiunii infracțiunii este anterioară chestiunii penalității de aplicat infractorului, astfel că aceasta din urmă nu poate avea nici un efect asupra celei dintâi și cu atât mai puțin nu poate face ca termenul necesar pentru împlinirea prescripțiunii să depindă de durata pedepsei privative de libertate care sancționează faptul penal săvârșit.

Că sistemul susținut de acuzat prin incidentul de față este cu atât mai inadmisibil cu cât ar conduce la situațiunea ca judecătoria instanțelor de fond, prin pedeapsa mai mică sau mai mare în care vor concretiza gradul de culpabilitate a infractorului față cu toate circumstanțele ce-i sunt personale, să scurteze sau să prelungească, după

aprecierea lor, răstimpul necesar prescripțiunii faptului ceea ce ar avea de rezultat ca aceeaș infracțiune comisă de mai mulți indivizi, să se prescrie pentru unii prin cinci ani dacă pedeapsa ce li s'a dat este inferioară acestei durate iar pentru alții prin zece ani, numai pe considerațiunea că acestora din urmă, fiind mai vinovați decât cei dintâi, li s'a dat o pedeapsă mai mare de 5 ani, situațiune pe care o exclude însuși principiul logic și firesc care a călăuzit pe autorii codului penal maghiar când au redactat textul art. 106 cod penal, anume acela de a fixa termenul de prescripțiune în raport direct cu gravitatea în sine, abstractă, a infracțiunii, exprimată prin pedeapsa statornicită de lege.

Că incidentul ridicat de acuzat se găsește, așa dar, nefondat și se respinge, dându-se cuvântul în fond, etc.

Cas. II, Nr. 11260 din 1 Noembrie 1929.)

* * *

Acțiune. Judecată. Procedură. Vicii. Când pot fi invocate. (Art. 233 pr. civ. a.)

Partea interesată numai poate protesta împotriva unui viciu de procedură, dacă cunoscând sau trebuind să cunoască acest viciu, a uitat totuși să-l invoace în dezvoltarea verbală a cauzei și a continuat desbaterea fără să se plângă de neregularitatea constatată.

Curtea: Asupra motivelor de casare dezvoltate oral, prin cari recurenții părți susțin că instanța de apel a comis o violare a art. 145 și 148 pr. civ. ard. atunci când în ședința dela 5 Martie 1928, a procedat la ascultarea intimatului reclamant sub jurământ, deoarece potrivit acestor texte, în lipsa sa, Curtea nu putea să dezbate litigiul, fiindcă dela data primirii citațiunii și până la sus zisul termen fixat pentru judecată, nu trecuse intervalul de 15 zile prescrise de art. 45 pentru pregătirea apărării lor; că de asemenea Curtea de Apel a comis și o omisiune esențială, fiindcă nu a audiat și pe martorul Teofil Dragoș, pe care ei l'au propus prin petiția de apel.

Având în vedere că în procesul verbal de ședință cu Nr. 300 din 5 Martie 1928, se constată că intimații părți au luat cuvântul în fond, fără ca să fi făcut nici o obiecțiune cu privire la felul cum a fost îndeplinită procedura față de dânsii, pentru sus zisul termen fixat pentru judecată.

Considerând că, art. 223 proc. civ. ard., prevede că partea interesată nu mai poate să protesteze contra unui viciu de procedură, dacă cunoscând, sau trebuind să cunoască acest viciu, sau iregularitate — a intrat totuși în dezvoltarea verbală a cauzei și a continuat desbaterea, fără ca să fi protestat împotriva acestei iregularități.

Că prin urmare, întrucât recurenții în ședința dela 5 Martie 1928 au acceptat să se judece în fond și au continuat întreaga desbatere, fără ca să fi protestat contra modului cum a fost îndeplinită procedura față de dânsii, motivul întemeiat pe dispozițiunile art. 145 și 148 proc. civ. este nefondat.

Considerând că instanța de apel nu a comis nici o omisiune esențială cu privirea la ascultarea martorului Teofil Dragoș, întrucât după audierea celorlalți martori propuși de ambele părți, recurenții au luat imediat cuvântul în fond, fără ca să mai solicite ca și acest ultim martor să fie de asemenea audiat.

Că deci, și acest al doilea motiv de casare fiind nefondat, recursul cată a fi respins fără a mai discuta și celelalte motive, la care recurentul a renunțat.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și apreciind:

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul ca nefondat.

(Cas. III, Dec. Nr. 645 din 2 Mai 1929.)

x x x

Acțiune prejudiciară. — Intentare. — Condițiunt. Par. 130 din procedura civilă determină posibilitatea constatării judecătorești a existenței sau a neexistenței unui raport juridic sau al vreunui drept, condiționând-o însă de „necesitatea” ce ar prezenta-o această constatare pentru asigurarea poziției de drept a reclamantului față de pârât. Sau „necesitatea”, trebuie înțeleasă fie dovedindu-se pericolul la care ar fi supus eventual această stricătune de drept, fie demonstrându-se influența dăunătoare pe care ar putea-o suferi dacă nu s'ar proceda la o asemenea constatare judecătorească.

Curtea: Asupra cererei de reviziune făcută de văduva lui Martin Friedmann în contra sentinței Nr. C. II 2846—924 dată de Curtea de Apel Cluj, în cauză cu Ladislau Beregszaszi.

Având în vedere că din sentința atacată cu reviziune rezultă că reclamanta văduva lui Martin Friedman, a chemat în judecată pe pârâtul Ladislau Beregszaszi pentru a-i recunoaște dreptul de proprietate asupra unui covor cumpărat de recurentă dela Bela Heretz și sechestrat apoi de judecătorul de instrucție al Tribunalului Cluj, pe baza denunțului făcut de pârât că Bela Heretz nu avea împuternicire de a vinde covorul.

Că Tribunalul a admis acțiunea, dar în urma apelului făcut, Curtea de Apel Cluj a reformat sentința Tribunalului respingând acțiunea.

Că pentru a decide astfel, Curtea de Apel stabilește în fapt, că în vara anului 1923, reclamanta a cumpărat cu 20.000 lei un covor persian dela Herezeg Bela farmacist din Cluj; că acest covor a fost proprietatea pârâtului, care a făcut denunț contra lui Herezeg și reclamantei pentru crima de sustragere, respectiv tănuire a covorului; că judecătorul de instrucție în urma denunțului a ordonat sechestrarea covorului, procedura penală nefiind terminată, că în drept instanța de apel afirmă că acțiunea are caracterul unei acțiuni prejudiciabile prevăzută de parag. 130 pr. civ., dar este inadmisibilă fiindcă faptele invocate de reclamantă nu sunt de natură să justifice necesitatea stabilirii judecătorești a poziției de drept a reclamantei față de pârât.

Având în vedere că reclamanta susține în motivele de recurs violarea parag. 130, prin aceea că necesitatea încetării nesiguranței de drept între părți era legitimată de atitudinea pârâtului care nu numai că a tăgăduit dreptul de proprietate al reclamantei, dar a și provocat confiscarea covorului, astfel că acțiunea sa era întemeiată; că de altfel instanța penală nici nu are cădere și nu se poate pronunța asupra dreptului de proprietate.

Considerând că parag. 130 pr. civ. determină posibilitatea constatării judecătorești a existenței sau neexistenței unui raport juridic sau vre-unui drept pe care însă o condiționează de „necesitatea” ce ar prezenta-o această constatare pentru asigurarea poziției de drept a reclamantei față de pârât.

Că prin urmare în cadrul paragrafului citat, — cum de altfel motivează și instanța de apel, — necesitatea trebuie înțeleasă, fie dovedindu-se pericolul la care s'ar expune eventual situațiunea de drept a reclamantei, fie că s'ar demonstra influența dăunătoare ce ar suferi-o această situațiune de drept dacă nu s'ar cere stabilirea judecătorește a pozițiunii de drept a reclamantei față de pârât.

Că neexistând nici un raport juridic cu privire la covor între părți, și nefăcându-se denunțarea de către pârât a faptei penale, decât numai pentru urmărirea dreptului propriu al pârâtului, denunțarea în nici un caz nu poate fi privită ca un act injust al pârâtului, nici ca un act care ar periclita drepturile reclamantei, dat fiind că sechestrarea covorului a fost ordonată în interesul bunului mers al procesului penal, și în scopul legal de servi drept dovadă a faptei penale și a asigura dreptul privat vătămat prin acea faptă, fără însă a atinge drepturile private ale persoanelor interesate.

Că în afară de aceste considerațiuni, întrucât acțiunea penală este introdusă și în contra reclamantei, — ca tănuitoare — sechestrarea covorului nu justifică o atare acțiune în constatare, deoarece atât timp cât procedura penală este în curs, nu este necesară constatarea proprietății față de pârât pentru asigurarea poziției sale de drept, fiindcă poziția de drept a reclamantei cu privire la covorul în litigiu nu se schimbă în timpul covorul este sechestrat de instanța penală.

Că însă dacă în procesul penal, nu se va stabili asupra covorului un alt drept de proprietate de cât cel pe care-l pretinde reclamanta, covorul, conform dispozițiilor procedurii penale, trebuie restituit aceluia dela care a fost sechestrat, adică reclamantei și deci nici în acest caz nu este necesară acțiunea în constatare pentru asigurarea poziției de drept a reclamantei față de pârât.

Că deci, cu atât mai puțin nu este necesară o atare acțiune, în cazul când la procesul penal se va stabili un alt drept de proprietate asupra covorului, decât cel pe care-l pretinde reclamanta, deoarece atunci fiind stabilit că reclamanta nu mai are de proprietate asupra covorului, acțiunea de față așa cum este introdusă este lipsită de orice bază.

Că deci, motivele de casare nefiind întemeiate, prezența cerere de reviziune urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, Curtea respinge cererea de reviziune.

(Cas. I, Dec. Nr. 1849 din 11 Iulie 1929.)

x x x

Retenție. — Drept. — Exercițiu. — Condițiuni. — Art. 309 codul comercial, prevede că creditorul poate să exercite dreptul de retențiune în ceea ce privește creanțele sale exigibile ce derivă din acte de comerț, de unde rezultă că dreptul de retenție din acest text nu se referă numai la creanțe bănești, dar că pretențiunea trebuie să fie scadentă și să derive dintr'un act de comerț.

Curtea: Având în vedere că prin deciziunea Nr. C. III 3648/13/924, atacată cu revizuire, Curtea de Apel admite apelul făcut de George Csipkes și Marton Weisz și în consecință reformează sentința Tribunalului Cluj Nr. C. 93/10/923, stabilind că apelanții au dreptul la desdău-

nare pentru faptul că pârâții dr. Ștefan Borbely și Maurițiu Salamon le-au oprit niște cauciucuri și camere de automobil, pe care reclamantii le-au împrumutat pârâților ca aceștia să transporte un automobil la fabrica Hirsch Odon din Cluj spre a-l repara;

Având în vedere că prin deciziunea sa, Curtea de Apel argumentează în drept că dreptul de retențiune din art. 309 c. com., se referă la creanțele bănești ce ar avea părțile litigante una față de alta, iar nu și la pretențiunile de revendicațiune în natură asupra unor lucruri cerute, cum este în speță.

Având în vedere, că prin motivele de reviziune se susține că instanța de apel a interpretat greșit art. 309 cod. com., întrucât art. 309 c. com. nu se referă numai la pretențiuni bănești, ci acest text prevede dreptul de retențiune la toate pretențiunile comerciale; că de altfel o pretențiune de livrare comercială, neindeplinită la timp, se transformă într'o creanță în bani (art. 353 c. com.).

Considerând că în adevăr, art. 309 cod. com. prevede că creditorul poate să exercite dreptul de retențiune în ce privește creanțele sale exigibile ce derivă din acte de comerț și cari pretențiuni au devenit scadente, de unde rezultă că dreptul de retenție din acest text nu se referă numai la creanțe bănești, dar că pretențiunea trebuie să fie scadentă și să derive dintr'un act de comerț, prevederi ce în speță sunt existente, de vreme ce recurenții cumpărând un automobil cu accesoriile lui și nepredându-le aceste accesorii recurenților, ei au avut față de reclamantii o pretențiune de livrare comercială scadentă.

Că deci, motivele de casare sunt fondate, astfel că cererea de revizuire urmează a fi admisă;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul.

(Cas. Dec. No. 754 din 23 Maiu 1929).

***

Acțiune. — Extindere. — Condițiune. (Art. 189 al. 2 pr. civ. a). — Potrivit dispozițiilor art. 189 al. 2 pr. civ. a. o acțiune poate fi extinsă asupra unor copărăți neche-mați în proces dela început cu condiția însă, ca instanța să fi fost în mod valabil legată cu primul pârât.

CURTEA: Asupra motivului prim de casare, prin care recurentul Ministerul de Interne, susține că instanța de apel numai prin exces de putere și cu violarea art. 189 al. 2 proc. civ. ard. i-a respins incidentul de inadmisibilitate a acțiunii n. contencios intentată de intimații reclamantii, deoarece la data introducerii acestei acțiuni, în lipsa Majestății Sale Regelui din țară, prerogativele regale fiind exercitate în acea vreme de Consiliul de Miniștrii și intimații chemând în judecată Președinția Consiliului de Miniștrii, acțiunea lor era dela început caducă și deci ea nu putea fi extinsă contra sa, fiindcă textul de mai sus presupune în prealabil că acțiunea ce se cere a fi extinsă, să fie valabilă și de sine stătătoare.

Având în vedere că din Decizia atacată cu recurs, se constată că intimații-reclamanții au introdus o acțiune în Contencios contra Președinției Consiliului de Miniștrii, cu No. 2705 din 10 August 1926, prin care pe de-o parte

s'a dizolvat consiliul comunal din Arad, iar pe de altă parte s'a instituit o comisiune interimară, din care intimații pretind că în mod ilegal ei au fost excluși.

Că atât oral, după cum se constată din procesele verbale de ședință cu numerile C. I. 3901/926 din 4 și 11 Iulie 1927, cât și în scris, după cum rezultă din întâmpinarea intentată cu petițiunea înreg. sub No. C. I. 3091 1926/5 din 16 Februarie 1927, și concluziunile scrise înreg. sub No. 3901/926/11 din 11 Iulie 1927, avocatul reprezentant al Președinției Consiliului de Miniștri și al Ministerului de interne au ridicat incidentul de inadmisibilitatea acțiunii, pe motiv că această acțiune nu poate fi îndreptățită contra Președinției Consiliului de Miniștri, deoarece conform dispozițiilor Înaltului Decret Regal cu No. 31.092 din 1926, în lipsa Majestății Sale, exercițiul prerogativelor regale a fost încredințat Consiliului de Miniștri și deci reclamanții — azi intimați — nu pot legal să lege instanța cu Președinția Consiliului de Miniștri, și nici să extindă această acțiune asupra Ministerului de Interne, care singur a luat dispozițiunea dizolvării fostului consiliu comunal și înlocuirea lui cu o comisiune interimară, întrucât dacă acțiunea inițială este inadmisibilă, nu poate ca atare să producă nici un efect juridic, nici să fie extinsă asupra Ministerului de Interne.

Având în vedere că instanța de apel judecând temeiul incidentului de mai sus, și constatând că potrivit Înaltului Decret Regal cu No. 3192/926, în lipsa Majestății Sale Regelui din țară, Președinția Consiliului de Miniștri care suplinea puterea regală, nu putea fi legal chemată în judecată, a admis acest incident și a respins ca inadmisibilă acțiunea în contencios intentată de intimații reclamanți.

Considerând însă, că deși Curtea de Apel a respins ca inadmisibilă sus zisa acțiune, totuși printr'o greșită aplicațiune în cauză a art. 189 al. 2 proc. civ. ard. a extins această acțiune asupra Ministerului de Interne, deși o asemenea acțiune nu putea să producă nici un efect juridic fiindcă, după cum s'a arătat mai sus, Președinția Consiliului de Miniștri, suplinind prerogativele regale, nu putea legalmente să fie chemată în judecată.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 189 al. 2 proc. civ. ard., acțiunea poate într'adevăr să fie extinsă și asupra altor copărăți nechemăți dela începutul debaterilor în proces, însă aceasta numai în cazul când în cauză a existat un prim pârât, legal chemat în judecată, și fără de care dreptul valorificat prin acțiune nu se poate decide în mod unitar, ceea ce nu este cazul în speță, fiindcă pentru actul dizolvării consiliului comunal și al înlocuirii lui cu o comisiune interimară, nu Președinția Consiliului de miniștri dimpreună cu Ministerul de Interne, ci numai Ministerul de Interne, singur răspunde în fața instanțelor de contencios, de legalitatea actelor sale de autoritate, așa că chemarea Președinției în judecată nefiind legal făcută, acțiunea îndreptată contra ei, nu putea să fie extinsă contra Ministerului de interne, neexistând în proces un prim pârât, legal chemat în judecată.

Că în asemenea condițiuni, întrucât dar Curtea de Apel numai printr'o greșită interpretare a art. 189 al. 2 civ. ard., și cu un vădit exces de putere a extins asupra Ministerului de interne acțiunea în contencios îndreptată contra Președinției Consiliului de Miniștri, motivul I de

casare este fondat și recursul câtă a fi admis, urmând ca în fond să se decidă respingerea acțiunii în contencios extinsă contra Ministerului de interne, ca neregulată, fără a mai fi nici un interes să se discute și motivul II de recurs.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul.
(Cas. III. Dec. No. 714 din 16 Maiu 1929).

INFORMAȚIUNI

Pentru Unificare. — Sub acest titlu și cu litere cursive, într'un articol de fond dela 2 Martie 1930 prețioasa revistă de drept „Curierul Judiciar“ din București remarcă de altfel cu dreptate că n'am realizat mai nimic pe terenul unificării legislative în timpul celor 12 ani, ce s'a scurs dela unirea țărilor surori.

Subscriem din toată inima la inițiativa-stimulent la lucru a tuturor juristilor României Mari, ce să contribuie la monumentul legislativ, pe care generația noastră are datoria să-l închine Unirei, nelăsând totul pe seama Statului, după cum nu găsim cuvinte de laudă pentru oferta pe care o face colaboratorilor săi onorata revistă de-a publica într'o rubrică sub titlul „Cronica unificării legislative“, tot ce ar interesa și reprezintă în țară mișcarea de unificare legislativă.

Nu ne putem ascunde mirarea însă cum se face, că o revistă atât de citită și în curent cu mersul evolutiv juridic al întregii țări românești, să fi scăpat din vedere, că departe de București în capitala Ardealului românesc, și imediat după unire, a apărut și apare o revistă de unificare legislativă numită „Ardealul Juridic. Această publicațiune, care intră în al zecelea an de apariție prin colaboratorii săi juristi români cu dragoste de țară, a lucrat înfăptuind în sfera de activitate a străngerei materialul de unificare dela care pornește „Curierul Judiciar“, mult, mult de tot. A pregătit terenul intelectual al priceperii codurilor unificate ce vor veni, romanizând justiția, care este începutul, fără care unificarea legislativă nu se poate concepe. Era bine să nu se treacă cu vederea o inițiativă și o muncă ce trebuiesc cinstite.

Jud. Rurală Mercurca, Secția Cf.

No. 1786/1929.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNEA DE LICITAȚIE

În cererea de executare făcută de următorul Stanese Ioan, domiciliat în Ludoș, contra următorului Oltean Ilie, repr. prin Dr. Juliu Loew, avocat.

Judecătoria

A ordonat licitațiunea din nou, în ce privește imobil situat în comuna Ludoș, circumscripția Tribunalului Sibiu, Judecătoria Mercurca, cuprinse în Cf. a comunei Ludoș, N-rul coalei-Cf. 1241, No. de ordine A+1 No. Top. 955, 956, casa de lemne și grădina cu preț de strigare 20.000 lei, pentru încasarea creanței de 50 dolari, adică 8000 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 21 Iunie 1930, ora 9 în localul oficial.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10 la sută din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în art. 42, legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX. 1881; art. 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai ridicat, decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (art. 25 XLI. 1908).

Dat în Mercurea, la 12 luna Noemvrie 1929.

Aurel Preeup m. p. judecător, pt. conf. indescifrabil

Jud. mixtă Beiuș, Secția Cf.

No. 3594/1929 cf.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

În cererea de executare făcută de urmăritoarea Cooperativa de Economii și credit din Beiuș contra urmăritei Anuța Coste judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Beiuș, circumscripția Tribunalului jud. Bihor, cuprinse în Cf. a comunei Beiuș nrul coalei Cf. 1295 nr. de ordine A 1. nr. top. 1039/26, arător în postata valea mare, cu întinderea de 117 st. p. cu prețul de strigare 50.000 lei pentru încasarea creanței de 10.000 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 23. luna Iunie, anul 1930, ora 4 în localul oficial al Judecătoriei Mixte Beiuș. Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe preț mai mic decât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 15% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește, prealabilă a garanției să se semneze condițiunile de licitație (§. 147, 150, 170, legea LX. 1881; §. 21 legea XL 1908). Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția, fixată conform procentului prețului de strigare, la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§. 25. XLI. 1908).

Dată în Beiuș, la 22 Martie 1930.

Dr. Ștefan Cosma, judecător

L. S. pt. conf. director c. f. indescifrabil

Dr. Victor Bogdan, notar public în Ocna-Mureșului

No. 171/1929. succ.

PUBLICAȚIUNE

În urma deciziunii judecătoriei rurale din Ocna-Mureșului No. G. 3520/1929. Noi, Dr. Victor Bogdan, notar public, ca mandatarul judecătoriei, în cauza succesorală a decedatului Gherman Nicolae, decedat în Asinip la 3 August 1929, fără a lăsa testament, fixăm desbaterea pe

ziua de 27 Iulie 1930, în birourul nostru din Ocna-Mureșului, Str. Războieni No. 37.

În baza § 54 al legii XVI. din 1894, German Fi-rița măritată Caplea Ioan, German Anica, măritată Flue-raș Vasile, cu domiciliul necunoscut, îi cităm pe termenul de mai sus cu observarea că dacă nu se vor prezenta personal, sau prin mandatar, desbaterea se va ține cu curatorul numit pe seama dâșilor de către Tribunal, Secția tutelară, și că și în cazul îndrumării la proces va fi reprezentată de curatorul numit de Tribunal, secția tutelară, dacă nu-și va numi reprezentant.

Ocna-Mureșului, la 11 Aprilie 1930.

(L. S.) Dr. Victor Bogdan (ss) notar public

Dr. Victor Bogdan, notar public în Ocna-Mureșului

No. 195/1929. succ.

PUBLICAȚIUNE

În urma deciziunii judecătoriei rurale din Ocna-Mureșului No. G. 1447/1929. Noi Dr. Victor Bogdan, notar public ca mandatarul judecătoriei, în cauza succesorală a decedatului Sânc Samoilă decedat în Hopârta, la 2 Decembrie 1927, fără a lăsa testament, fixăm desbaterea pe ziua de 27 Iulie 1930, în birourul nostru din Ocna-Mureșului, Str. Războieni No. 37.

În baza § 54 al legii XVI. din 1894. Sânc Teodor cu domiciliul necunoscut, îi cităm pe termenul de mai sus cu observarea că dacă nu se vor prezenta personal sau prin mandatar, desbaterea se va ține cu curatorul numit pe seama dâșilor de către Tribunal secția tutelară, și că și în cazul îndrumării la proces va fi reprezentată de curatorul numit de Tribunal secția tutelară dacă nu-și va numi reprezentant.

Ocna-Mureșului, la 11 Aprilie 1929.

(L. S.) Dr. Victor Bogdan (ss) notar public

Dr. Victor Bogdan, notar public în Ocna-Mureșului

No. 217/1929. succ.

PUBLICAȚIUNE

În urma deciziunii judecătoriei rurale din Ocna-Mureșului, No. G. 3735/1929. Noi, Dr. Victor Bogdan, notar public, ca mandatarul judecătoriei, în cauza succesorală a decedatului Horvath Ștefan decedat în Decea, la 4 August 1929, fără a lăsa testament, fixăm desbaterea pe ziua de 26 Iulie 1930, în birourul nostru din Ocna-Mureșului, Str. Războieni No. 37.

În baza § 54 al legii XVI. din 1894, Horvath Iosif și Horvath Sarolta, măritată Domokos, cu domiciliul necunoscut, îi cităm pe termenul de mai sus, cu observarea, că dacă nu se vor prezenta personal, sau prin mandatar, desbaterea se va ține cu curatorul numit pe seama dâșilor de către Tribunal, Secția tutelară, și că și în cazul îndrumării la proces va fi reprezentată de curatorul numit de Tribunal, Secția tutelară, dacă nu-și va numi reprezentant.

Ocna-Mureșului, la 11 Aprilie 1930.

(L. S.) Dr. Victor Bogdan (ss) notar public

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca gheața
Mai eficient ca gheața
Mai sănătos ca gheața**

Frigul pentru nevoile casnice,
comerciale și industriale pro-
dus în mod automat pe cale
electrică. Pentru demonstrații
vă stă cu plăcere la dispoziție

AUTOMECHANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanților Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & Co. S. A. din București

„Auto-Mecanica” S^ocietate Anonimă

Depozit de cauciucuri.
Piese de schimb și accesorii
Str. Reg. Maria 10
Telefon 2-16 Cluj

Reprezentanța generală:

Garaje, benzină și ulei.
Atelier de reparațiuni
Cal. Dorobanților 18.
Telefon 4-89 Cluj

Leonida & Co. București

Reprezentant al automobilelor

Chevrolet, Cadillac, La Salle, Pontiac și Oakland
renumitele uzini a lui General Motors